

Haiglate liit ja Sotsiaalministeerium kavatsevad lühendada arstide puhkeaega ja vähendada tasu ületundide ning riigipühadel töötamise eest.

On avalik saladus, et kehtivaid puhkeaja nõudeid arstide ja õdede puuduse tõttu paljudes haiglates ei täideta. Suur osa valvetest tehakse ületundidena, mille hüvitamine sageli ei vasta seadusele, või mis üldse kirja panemata jäetakse. Arstide liit on korduvalt nõudnud seaduste täitmist, haiglajuhid aga juba ammu soovinud tervishoius seadusi muuta. Eelmised ministrid ei ole tervishoiutöötajate teistest halvemini kohtlemist võimalikuks pidanud, tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovskiga on tööandjad ilmselt kokkulepele saanud.

Kooskõlastamisel on töölepingu seaduse muutmise kavatsus, millega lubatakse tervishoiutöötajatele rakendada valveaega kuni 130 tundi kuus ilma kehtivaid puhkeajanorme järgimata. Sisuliselt saab tööandja õiguse määrata puhkeaega oma äranägemise järgi. Valveajal ehk koduvalves peab arst olema telefonitsi kättesaadav ja vajaduse korral kiiresti haiglasse tulema. Edaspidi saaks arsti tööpäevade vahel panna koduvalvesse igal kolmandal ööl või näiteks 64 tunniks reede õhtupoolikust esmaspäeva hommikuni, sest järjestikuse valveaja pikkust ei piirata.

Teadusuuringute andmetel on niisugune valvetöö teiste töörežiimidega võrreldes suurima psüühomotsionaalse terviseriskiga, kuna sisaldab planeerimata ülesandeid ja -koormust ning valveajal on organism pidevas valmisoleku- ja pingeseisundis.

Eile avalikustati haiglate liidu järgmised ettepanekud. Haiglajuhid soovivad ületunde korraliselt kokku leppida ja tasustada neid nagu tavalisi töötunde ehk sisuliselt võimaldada tervishoius pikendada töönädalat seaduses lubatud ületundide arvu võrra – 52 tunnini. Samuti tahavad nad kaotada riigipühadel töötamise lisatasu. Hüvitiseks pakutakse palgata vaba aega. Hüvitamine vaba ajaga käib praegu enamasti nii, et arstil lubatakse pärast öövalvet hommikul koju minna, kuid et patsiente ei saa abita jätta, siis jääb ta ikka nii-öelda vabatahtlikult tööle edasi.

Ületunnitöö on olemuselt erandlik, kui tööandjad tahavad selle tegemiseks pikaajalisi kokkuleppeid, siis on probleem töökorralduses. Juhtimisvigu ei tohiks lahendada töötajate õiguste piiramisega.

Töölepingu seadusega on töötajale ette nähtud vähemalt kaks ööpäeva järjestikust puhkeaga nädalas. Tervishoius on see niigi lühem, sest tööaja summeeritud arvestuse korral, mida kasutatakse pea kõigis haiglates, võib puhkeage olla 36 tundi. Haiglate liidu ettepanekul võiks tervishoiutöötajatele anda puhkepäevi edaspidi ainult ühekaupa.

Arstide liit peab planeeritavaid muudatusi lühinägelikeks – need vähendavad veelgi arstide ja õdede motivatsiooni Eestis töötada ning viivad arstiabi kättesaadavuse halvenemise ja kvaliteedi languseni. Puhkeaja vähendamine on lubamatu, kuna see ei ohusta mitte ainult tervishoiutöötajate, vaid ka patsientide tervist.

„Ministri ja haiglajuhtide ettepanekute eesmärk on seadustada seaduserikkumised,“ ütles arstide liidu president Lembi Aug. Ta lisas, et riik on arstide ja õdede puudusest tingitud probleemide lahendamiseks valinud üsna omapärase tee, mis on paraku karuteene patsientidele.

17.05.2016

Eesti Arstide Liit